BÉATRIX DE CUSANCE (ANTWERPEN)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
21 OKTOBER 1652
5249

Antwoord op een verloren gegane brief van Huygens.

Samenvatting: Béatrix de Cusance bedankt Huygens voor zijn diensten, met name de kennismaking met de prinses van Oranje en zijn bemiddeling bij de aanschaf van een Indische japon. Anne de la Barre is bij haar in Antwerpen. Béatrix heeft Honthorst benaderd om een portret van haar [en haar kinderen?] te maken voor Amalia van Solms. Zij probeert een portret van Amalia en haar dochter, Louise Henriëtte, te bemachtigen.

Huygens' antwoord is verloren gegaan. Béatrix schreef opnieuw op 10 november 1652 (***5252***).

Primaire bron: Londen, Brit. Libr., Ms. Add. 21511, nr. 1, fols. 1-2: brief (dubbelvel, 21x31cm, ab│d; apograaf).

Vroegere uitgaven: Gauthier 1898, nr. VII, pp. 287-288.

— Worp 5, nr. 5249, p. 155: onvolledig (<J'adjoutte à ceulx-là ... encor l'ancienne.>; <Nous avons ysy ... Madame l'Electrice sa fille.>), rest samengevat.

— Huysman 2006, II, pp. 9-11.

— Huysman & Rasch 2009, nr. 4, pp. 82-84

Namen: Gerard van Honthorst; Anne de la Barre; Louise Henriëtte van Nassau; Amalia van Solms.

Glossarium: chanter (zingen).

Transcriptie

Monsieur Huygens, Sieur de Zeuleucom, Conseiller de Madame la Princesse d'Orange,

à La Haye.

Monsieur de Zeuleucom,

Si j'avois seu plustost le mal qui vous a faict si longtemps garder le lict, j'y aurois compaty certainement avec beaucoup de ressentiment, mais, voyant partir de vostre main une lettre conceue en des termes si sains, je vous asseure que cette production de vostre esprit m'a faict juger très-advantageusement de la santé du corps et que je tiens n'avoir plus matière que de plaindre ce que vous avez souffert, autant que la satisfaction de vostre convalescence et les souhaits que je fais pour sa continuation me le peuvent permettre. Au surplus vostre lettre me charge d'une infinité de remerciments dont les offices que vous me faictes espérer vers Madame la Princesse d'Orange exigent les plus pressants, puisque la plus grande obligation que je puis vous avoir est de luy donner les véritables impressions de la haute estime que je fais de son rare méritte. J'adjoutte à ceulx-là ceulx de la peine qu'il vous a pleust prendre touchant mes robbes des Indes, pour lesquelles je vous feray remettre les deux cents florins que vous me mandez, aussytost que j'auray pu faire parler à quelqu'un pour en faire la remise. Cependant je vous prie de les prendre par provision et d'en faire accommoder une conforme à ce que je vous escrivy dernièrement, ce qui me rendra forte obligée à ces obligeantes personnes qui veuillent prendre la peine d'en donner la disposition; et pour l'autre, elle pourra demeurer en sa forme ordinaire pour ne pas tant m'attacher à vostre réligion que je ne retienne encor l'ancienne.

Pour ce qui est du différent où nous avons estez par-icy au subject de ces petits vases qui sont au cabinet de Madame la Princesse d'Orange, la chose n'est pas de grande conséquence, ne s'agissant que de ce qu'aucuns les tiennent pour véritable porcelaine et d'autres de ces contrefaictes, que vous dittes néantmoins si faisant vostre cour vous aggrée d'en │2r│ sçavoir la vérité et m'en esclaircir, vous causerez le gain d'une gaieure et à moy une satisfaction très-particulière. Si vous me faictes connestre quelque occasion en laquelle je puisse vous tesmoigner combien véritablement je suis,

© Rudolf Rasch, transcripties en vertalingen

https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/5249

Monsieur de Zeleucom,

[1]vostre plus affectionnés
Béatrix de L.

Anvers, 21 Octobre 1652.

[2]Nous avons ycy Madamoiselle la Bare qui chante divinemant. Elle cerat ycy l'iver; je soytte fort que vous l'oyez.

Pour les portray que Madame la Prinssese d'Orange désire de nous, j'ay parlés à Honhorse, qui les doit venir faire pour estre mieux, mais ausy tenés la main à ce que j'ay bientôt le sien est celluy de Madame l'Eslectrisse sa fille. Je me recoumande mil fois à la vostre est vous soytte une parfaicte santés. Adieu.

Vertaling

Aan de heer Huygens, heer van Zuilichem, raad van mevrouw de prinses van Oranje,

te Den Haag.

Mijnheer van Zuilichem,

Als ik eerder op de hoogte was geweest van de ziekte, die u zo lang het bed heeft doen houden, zou ik u zeker met veel spijt mijn medeleven hebben betuigd. Maar nu u een zelfgeschreven brief hebt verzonden, vervat in zulke gezonde bewoordingen, verzeker ik u dat dit produkt van uw geest mij zeer gunstig over uw lichamelijk welzijn heeft doen oordelen en dat ik het erop houd dat ik u niet meer hoef te beklagen over hetgeen u hebt geleden, voorzover de voldoening over uw herstel en mijn wensen voor het voortduren ervan mij dat kunnen toestaan. Daarenboven overlaadt uw brief mij met een grote hoeveelheid dankgevoelens, waarvan de voornaamste worden opgeroepen door de diensten ten aanzien van mevrouw de [3]prinses van Oranje, waarop u mij doet hopen, aangezien de grootste verplichting, die ik jegens u kan hebben, erin bestaat haar een waarachtige indruk te geven van de hoogachting die ik voor haar zeldzame verdienstelijkheid koester. Ik voeg daaraan nog mijn dank toe voor de moeite die u hebt willen nemen ten aanzien van mijn Indische japonnen, waarvoor ik u de tweehonderd gulden, die u aangeeft, zal overmaken zodra ik iemand heb kunnen spreken die de overdracht kan verzorgen. Intussen verzoek ik u deze op voorhand te aanvaarden en er één [japon] te laten vermaken overeenkomstig hetgeen ik u laatst heb geschreven. Dit zal mij zeer verplichten aan die welwillende personen die de moeite willen nemen daarvan de maten te geven; wat betreft de andere: deze kan in haar gewone vorm blijven om mij niet zózeer aan uw geloof te binden, dat ik het oude niet meer kan behouden.

Nog iets anders: wij hebben hier een verschil van mening over die vaasjes in het kabinet van mevrouw de prinses van Oranje. De zaak is niet van veel belang: sommigen houden ze voor echt porselein en anderen voor namaak. U zegt echter dat uw bekendheid aan het hof het u mogelijk maakt de waarheid te weten te komen en mij daarover in te lichten. U zal een gokster winst opleveren en mij een bijzondere voldoening. Laat u mij enige gelegenheid weten, waarbij ik u zou kunnen betuigen, hoezeer ik waarlijk ben,

mijnheer van Zuilichem,

uw toegewijde
Béatrix [de Cusance, hertogin] van Lotharingen.

---

1. Kwalificatie en ondertekening autograaf.
2. Postscriptum autograaf.
3. Amalia van Solms.

© Rudolf Rasch, transcripties en vertalingen

https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/5249

Antwerpen, 21 oktober 1652.

Wij hebben hier mejuffrouw [Anne de] La Barre, die goddelijk kan zingen. Zij zal de komende winter hier zijn; ik zou willen dat u haar kon horen.

Wat betreft de portretten die mevrouw de prinses van Oranje van [4]ons wil hebben, heb ik gesproken met [de heer Gerard van] Honthorst die ze moet komen maken om ze het beste te doen zijn; maar u zorgt er ook voor dat ik binnenkort haar portret en dat van haar dochter, mevrouw de [5]keurvorstin bezit. Ik beveel mij duizendmaal in uw aandacht aan en wens u een volmaakte gezondheid. Adieu!

4. Er is hier nog sprake van portretten van Béatrix voor Amalia, vermoedelijk van zichzelf en haar dochter Anna, die meereisde. Béatrix spreekt ook van twee portretten voor haarzelf: van Amalia en haar oudste dochter Louise Henriëtte. Uit de verdere correspondentie blijkt dat alleen de portretten van Béatrix en Amalia zelf tot stand kwamen.
5. Louise Henriëtte van Nassau.

© Rudolf Rasch, transcripties en vertalingen

https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/5249